

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 2606/2024
14.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиле-противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Паун Јовановић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Милош Трајковић, адвокат из ..., ради издржавања малолетног детета, одлучујући о ревизији тужиле-противтужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 408/23 од 08.11.2023. године, у седници одржаној дана 14.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиле-противтужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 408/23 од 08.11.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору П2 172/22 од 04.07.2023. године, ставом првим изреке, заједнички син парничних странака мал. ВВ, рођен ...2021. године, поверен је на самостално вршење родитељског права мајци АА из ... и одређено је пребивалиште детета на адреси пребивалишта мајке. Ставом другим изреке, уређен је начин одржавања личних односа малолетног детета са туженим-противтужиоцем - оцем на начин ближе описан у том делу изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени-противтужилац као отац да доприноси издржавању мал. ВВ са по 20% месечно од својих редовних примања из радног односа умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање почев од 14.09.2022.године, на начин ближе описан у том делу изреке. Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле-противтужене у делу преко досуђеног износа од 20% месечно до траженог износа од 30% месечно од примања туженог, односно за износ од 10% месечно. Ставом петим изреке, одбијен је противтужбени захтев за износ од досуђених 20% месечно до тражених 15% месечно од примања туженог-противтужиоца из радног односа умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање односно за износ од 5% месечно. Ставом шестим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 408/23 од 08.11.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиле-противтужене и потврђена првостепена пресуда у ставовима четвртим и шестим изреке (означеном као став IV).

Против правноснажне другостепене пресуде тужиља-противтужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност другостепене пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), у вези члана 208. Породичног закона-ПЗ, Врховни суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Такође, неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП-а, с обзиром на то да је чињенично стање оно које је утврђено у првостепеној пресуди.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у ванбрачној заједници у којој је рођен заједнички син мал. ВВ (рођен ...2021. године). Након престанка фактичке заједнице живота странака тужиља-противтужена се са малолетним дететом преселила код својих родитеља где живе у заједници са својим родитељима и бабом. Тужиља (рођена ...1991. године) запослена је у компанији ГГ, где остварује зараду у износу од 80.901,24 динара. Њен отац је пензионер са месечним примањима од 60.000,00 динара. Тужени-противтужилац (рођен ...1991. године) је запослен у компанији ГГ, где месечно зарађује од 77.269,83 динара до 78.114,88 динара. Живи сам у стану своје мајке. Тужени –противтужилац након престанка заједнице живота доприноси издржавању мал. ВВ са по 16.000,00 динара месечно, што износи око 20% месечно од његових нето примања. Парничне странке немају друге законске обавезе издржавања. Утврђено је да је за подмирење месечних потреба мал. ВВ довољан износ од 30.000,00 динара месечно, узимајући у обзир узраст детета као и трошкове исхране, обуће и одеће. Суд је осим о потребама малолетног детета и могућностима родитеља да стичу зараду водио рачуна о минималној суми издржавања у смислу члана 160. став 4. Породичног закона.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно су нижестепени судови применом одредби чланова 154., 160., 161. и 162. Породичног закона (ПЗ), нашли да се потребе мал. ВВ, као детета узраста 2,5 године, могу задовољити месечним износом од 30.000,00 динара и проценили да је тужени-противтужилац као отац у могућности да доприноси његовом издржавању износом од 20% од својих редовних месечних нето примања из радног односа, почев од 14.09.2022.године (тужени –противтужилац након престанка заједнице живота доприноси издржавању мал. ВВ са по 16.000,00 динара месечно, што износи око 20 % месечно од његових нето примања) док је преко овог износа, а до тужбом захтеваног износа од 30% месечно од примања туженог, одбијен тужбени захтев. Према становишту нижестепених судова, досуђеним износом на име издржавања обезбеђује се подмирење потреба малолетног детета и осигурава исти стандард који имају његови родитељи.

По налажењу Врховног суда, правилно је примењено материјално право приликом утврђивања висине доприноса туженог-противтужиоца.

Неосновано се у ревизији тужиље-противтужене указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право из одредби чланова 160. и 162. ПЗ јер је прениско одмерио допринос туженог-противтужиоца у издржавању малолетног сина.

Наиме према одредби члана 68. Породичног закона-ПЗ („Службени гласник РС“, број 18/05...6/15) право је али и дужност родитеља да се старају о деци, док према члану 154. став 1. истог закона дете има право на издржавање од оба родитеља. Висина издржавања одређује се према потребама детета, као повериоца издржавања како то прописује члан 160. став 2. истог закона, док могућност родитеља, као дужника издржавања зависи од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његових личних потреба, али и обавезе издржавања других лица и других околности од значаја за издржавање (члан 160. став 3. ПЗ).

Правилно су нижестепени судови применили одредбу члана 160. ПЗ, којом су прописани начин и услови под којима се одређује износ издржавања - према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања (које зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања), при чему се води рачуна о минималаној суми издржавања, као и одредбу члана 162. став 3. истог закона која прописује да висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ - дужник издржавања, а све у најбољем интересу малолетне деце у складу са чланом 6. и 266. ПЗ.

Супротно наводима ревизије правилно је одмерена висина доприноса којим ће тужени-противтужилац као отац учествовати у издржавању мал. ВВ, с тога су без утицаја наводи ревизије којима се указује на повреду одредбе члана 162. став 2. Породичног закона, када је обавеза издржавања утврђена на износ од 20% његових редовних новчаних примања. Наиме, сагласно члану 162. ПЗ поверилац издржавања може по свом избору захтевати да висина издржавања буде одређена у фиксном месечном новчаном износу или у проценту од редовних месечних новчаних примања дужника издржавања. Ако је висина издржавања одређена у проценту њена висина по правилу не може бити мања од 15%, нити већа од 50% редовних месечних новчаних примања дужника издржавања умањених за порезе и доприносе за обавезно социјално осигурање. Тужилца, мајка малолетног детета којој је поверено вршење родитељског права, у тужби је поставила захтев да се издржавање одреди у проценту од редовних месечних примања туженог. У поступку су утврђене све чињенице које опредељују потребе малолетног детета са једне стране, као и могућности оца, као дужника издржавања са друге стране, па је правилно примењено меродавно право из чланова 160. и 162. Породичног закона.

Неосновани су наводи ревизије тужиље-противтужене да суд није водио рачуна о најбољем интересу малолетног детета и да је неправилно применио материјално право из одредбе члана 162. став 3. ПЗ због чега је прениско одмерен допринос туженог-противтужиоца у издржавању малолетног сина. Наиме, правилно су нижестепени судови полазећи од утврђеног чињеничног стања применом одредбе чланова 154. став 1. и 160. до 162. ПЗ руководећи се најбољим интересом детета сагласно члановима 6. и 266. ПЗ обавезали туженог-противтужиоца да на име свог доприноса за издржавање малолетног детета плаћа 20% од својих редовних месечних нето примања из радног односа, почев од 14.09.2022.године па убудуће, док је тужбени захтев преко досуђених 20% (за још 10%) одбијен као неоснован.

По оцени Врховног суда, досуђени износ издржавања у складу је са утврђеним реалним могућностима туженог-противтужиоца и његовим животним стандардом и уз допринос тужиље-противтужене као мајке довољан је да се задовоље све потребе малолетног детета странака. Овим износом обезбеђује се задовољење услова за правилан и потпун развој малолетног детета на његовом садашњем узрасту. Имајући у виду да оба родитеља треба да доприносе издржавању малолетног детета, преостала средства за издржавање мал. ВВ ће обезбеђивати тужиља-противтужена као законска заступница која се брине о њему, како потребним новчаним износом, тако и доприносом у виду рада и старања које и иначе свакодневно улаже у његову негу и подизање. С тога је правилно одбијен тужбени захтев преко досуђеног износа од 20% месечно од нето примања туженог, на име издржавања, за износ од још 10% месечно као превисоко постављен, с обзиром на узраст и утврђене потребе малолетног детета као повериоца издржавања и материјалне могућности туженог-противтужиоца као дужника издржавања. Висина издржавања се може смањити или повећати према члану 164. ПЗ, ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

Правилна је одлука о трошковима поступка, с`обзиром да о накнади трошкова поступка у вези са породичним односима суд одлучује по слободној оцени у свакој конкретној парници на основу члана 207. ПЗ, водећи рачуна о разлозима правичности.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић